

Forberedelse til debatten om PFAS

Etos, patos og logos er tre retoriske appelformer, der ofte anvendes, når man forsøger at overbevise lyttere eller læsere om et synspunkt. Læs tabellen nedenfor for mere information om de tre argumentationsstrategier, og analysér herefter, hvilke strategier der anvendes i de fem citater på næste side.

ETOS

ETOS

Etos handler om talerens troværdighed. Når man anvender etos, forsøger taleren at fremstå som en person, som publikum kan have tillid til - en person med viden, erfaring eller moralsk integritet. En taler med stærk etos virker overbevisende, fordi publikum opfatter vedkommende som autoritativ, ærlig og ansvarlig.

Etos kan styrkes ved at henvise til ens professionelle baggrund og kompetencer samt ved at vise forståelse for modstående synspunkter. Etos kan identificeres, når en afsender forsøger at opbygge tillid, fremhæver egne kvalifikationer eller anvender et sprog, der signalerer ekspertise og ansvarlighed.

LOGOS

LOGOS

Logos handler om fornuft og logik. Det repræsenterer den rationelle og argumenterende del af retorikken, hvor taleren appellerer til fornuften ved at vise, at det, der kommunikeres, er velunderbygget, faktuel og klart struktureret. Dette sker ved brug af fakta, statistikker, forskning og logisk ræsonnement for at overbevise publikum.

Logos skaber troværdighed gennem argumenter, der fremstår veldokumenterede og sammenhængende. Logos kan derfor identificeres, når en afsender anvender data, evidens eller årsag-virkning-argumentation til at understøtte sine synspunkter.

PATOS

PATOS

Patos handler om at appellere til publikums følelser. Ved at bruge patos forsøger taleren at fremkalde følelser såsom medfølelse, vrede, glæde, frygt, forargelse, sympati, håb eller stolthed for at påvirke, hvordan publikum tænker eller handler.

Patos kan genkendes gennem følelsesladet og billedskabende sprog, metaforer og levende beskrivelser. Strategien anvendes ofte for at engagere og motivere publikum til handling eller til at tilslutte sig talerens synspunkt ved at appellere til deres følelsesmæssige reaktion.

5 argumenter om regulering af PFAS

Læs citaterne fra forskellige aktører i debatten om PFAS, og diskuter, hvilke appeltyper de bruger:

Sune Dowler Nygaard, Direktør for Miljøteknologi, Teknologisk Institut, 2025.

"PFAS har i årtier spillet en central rolle i industrien, men deres miljø- og sundhedsskadelige egenskaber gør en udfasning af PFAS nødvendig og uundgåelig. Teknologisk Udsyn kortlægger danske virksomheders brug af PFAS, de største barrierer for udfasning af PFAS og de teknologiske muligheder, der kan bane vejen for et gennembrud. Målrettet støtte kan gøre Danmark til foregangsland i udviklingen af PFAS-frie løsninger."

Christel Schaldemose, dansk medlem af Europa-Parlamentet for Socialdemokratiet, 2025:

"Men vi må også være ærlige: processen i EU er under pres. Der er massiv lobbyisme fra industrien og modstand fra den højreorienterede fløj i Europa-Parlamentet, som forsøger at trække arbejdet i langdrag. Det gør kampen svær – men jeg kæmper videre. Mit mål er klart: Et totalt PFAS-forbud i hele EU. For ingen skal leve med giftstoffer, der sniger sig ind i hverdagen gennem det mest uskyldige – som fx et pudebetræk."

Jakob Bjerg Larsen, Politisk Chef i Lægemedelindustriforeningen, 2025:

"Lægemedelindustriforeningen har løbende været i dialog med de relevante myndigheder i Danmark, hvor vi har udtrykt vores bekymring for det fremsatte forbud. Vi håber naturligvis, at der fra dansk side kommer en forståelse af, at et meget vidtrækkende forbud mod anvendelse af PFAS ikke er vejen frem, da det vil have en række meget negative konsekvenser for udvikling og produktion af lægemidler i hele EU, og dermed også i Danmark."

Giuseppe Ungherese, Italiensk biolog ansat i Greenpeace Italia, 2025:

"I dag er der mange beviser, der viser faren ved PFAS-stoffer. Ud over alvorlige sygdomme som kræft, lever- og skjoldbruskkirtelskader er det største problem, at disse molekyler er hormonforstyrrende, dvs. at de kan interagere med det hormonelle system, som er grundlaget for en hel række af vores funktioner såsom vækst, stofskifte, fertilitet. Af denne grund bør der handles hurtigt for at forhindre, at folk udsættes for PFAS gennem nogen kilde, uanset om det er vand, luft, mad eller produkter, vi kommer i kontakt med dagligt."

Vagn Lundsteen, direktør for landbrugskonsulentfirmaet AgroPro Danmark, i klage over miljøstyrelsens forbud mod en række PFAS-pesticider, 2025:

AgroPro Danmark har indgivet en ny klage til Miljøstyrelsen vedrørende forbuddet mod visse pesticider.

AgroPro Danmark mener, forbuddet rammer landbruget hårdt og medfører store økonomiske tab for de berørte landmænd.

"Vi mener, at Miljøstyrelsen har skabt en uholdbar situation. Når centrale planteværktøjer fjernes fra én dag til den anden, står landmændene tilbage med regningen. Vi finder det uacceptabelt, at myndighederne afviser dialog med dem, der bliver hårdest ramt."